

Акт

лісопатологічного обстеження лісових насаджень Чорноліського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України», що потребують проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів у I півріччі 2026 року

29.10.2025

с. Водяне

Нами, начальником відділу моніторингу стану лісових насаджень ДСЛП «Херсонлісозахист» РОМАНСЬКОЮ Ларисою, інженером охорони та захисту лісу філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» МИРОШНИЧЕНКОМ Геннадієм, в.о. лісничим Дмитрівського лісництва ВОЛОСОВСЬКИМ Олександром провели з 27.10.2025 по 29.10.2025 року лісопатологічне обстеження лісових насаджень Чорноліського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» (далі – Філія) з метою призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів на загальній площі 271,8 га.

Таксаційна характеристика обстежених ділянок відповідно до Проектів організації та розвитку лісового господарства (таксаційний опис, відомості поквартальних підсумків) 2020 року, наведена в таблиці:

Лісництво (урочище)	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Номер підвиділу	Площа, можлива для експлуатації	Коротка таксаційна характеристика насаджень відповідно до матеріалів лісовпорядкування 2020 року						
						склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, куб. метрів на 1 гектар
Дмитрівське	9	6	30,7	4	6	4ДЗ5ЯЗ1ЛПД+ГЗ+КЛГ	110	0,7	2	27	40	315
Дмитрівське	9	6	30,7		5,6	4ДЗ5ЯЗ1ЛПД+ГЗ+КЛГ	110	0,7	2	27	40	315
Дмитрівське	10	2	23,1	1	7,9	6ДЗ3ЯЗ1ЛПД+ГЗ	110	0,7	2	27	44	335
Дмитрівське	10	2	23,1	2	7,9	6ДЗ3ЯЗ1ЛПД+ГЗ	110	0,7	2	27	44	335
Дмитрівське	10	2	23,1		7,3	6ДЗ3ЯЗ1ЛПД+ГЗ	110	0,7	2	27	44	335
Дмитрівське	12	8	7,4			6ЯЗ2ДЗ2ЛПД+ГЗ+КЛГ	90	0,7	2	26	32	290
Дмитрівське	14	2	43,7	4	6,9	6ДЗ2ЯЗ2ЛПД+ГЗ	100	0,7	2	25	40	295
Дмитрівське	14	2	43,7		5,8	6ДЗ2ЯЗ2ЛПД+ГЗ	100	0,7	2	25	40	295
Дмитрівське	23	2	10,1	1	7,1	6ДЗ4ЯЗ+ЛПД+ГЗ	110	0,7	2	27	44	335
Дмитрівське	23	2	10,1		3	6ДЗ4ЯЗ+ЛПД+ГЗ	110	0,7	2	27	44	335
Дмитрівське	24	1	21,4	3	4	5ДЗ4ЯЗ1ЛПД+ГЗ+КЛГ	110	0,7	2	27	40	325
Дмитрівське	24	1	21,4		4	5ДЗ4ЯЗ1ЛПД+ГЗ+КЛГ	110	0,7	2	27	40	325
Дмитрівське	24	4	15,3	1	7,9	5ДЗ4ЯЗ1ЛПД+ГЗ+КЛГ	125	0,7	2	28	44	350
Дмитрівське	24	4	15,3		7,4	5ДЗ4ЯЗ1ЛПД+ГЗ+КЛГ	125	0,7	2	28	44	350
Дмитрівське	25	2	10,7	1	4,4	5ДЗ4ЯЗ1ЛПД+ГЗ+КЛГ	105	0,7	2	27	40	340
Дмитрівське	25	2	10,7		6,3	5ДЗ4ЯЗ1ЛПД+ГЗ+КЛГ	105	0,7	2	27	40	340
Дмитрівське	26	7	7,9			4ДЗ4ЯЗ2ЛПД+ГЗ	125	0,6	2	27	40	300
Дмитрівське	27	6	20,3	3	7,7	6ДЗ3ЯЗ1ДПД+ГЗ	105	0,7	2	26	40	315
Дмитрівське	27	6	20,3	4	7,5	6ДЗ3ЯЗ1ДПД+ГЗ	105	0,7	2	26	40	315
Дмитрівське	27	6	20,3		5,1	6ДЗ3ЯЗ1ДПД+ГЗ	105	0,7	2	26	40	315
Дмитрівське	28	6	4,7			10ДЗ+ЯЗ+ЛПД+КЛГ	90	0,7	2	24	28	310
Дмитрівське	30	2	20,7	1	7,8	4ДЗ3ЯЗ2ГЗ1ЛПД	105	0,7	2	26	36	290
Дмитрівське	30	2	20,7	2	7,5	4ДЗ3ЯЗ2ГЗ1ЛПД	105	0,7	2	26	36	290
Дмитрівське	30	2	20,7		5,4	4ДЗ3ЯЗ2ГЗ1ЛПД	105	0,7	2	26	36	290
Дмитрівське	35	5	9,3	1	4,3	7ДЗ3ЯЗ+ЛПД+ГЗ+КЛГ	125	0,6	2	26	44	295
Дмитрівське	35	5	9,3		5	7ДЗ3ЯЗ+ЛПД+ГЗ+КЛГ	125	0,6	2	26	44	295
Дмитрівське	38	6	30,7	1	7,9	5ДЗ3ЯЗ1ГЗ1ЛПД+КЛГ	100	0,7	2	25	36	295
Дмитрівське	38	6	30,7	2	7,5	5ДЗ3ЯЗ1ГЗ1ЛПД+КЛГ	100	0,7	2	25	36	295
Дмитрівське	38	6	30,7	3	7,8	5ДЗ3ЯЗ1ГЗ1ЛПД+КЛГ	100	0,7	2	25	36	295
Дмитрівське	38	6	30,7		7,5	5ДЗ3ЯЗ1ГЗ1ЛПД+КЛГ	100	0,7	2	25	36	295
Дмитрівське	39	2	38,2	2	7,7	5ДЗ3ЯЗ1ЛПДГЗ+КЛГ	105	0,7	2	26	36	315
Дмитрівське	39	2	38,2	3	7,4	5ДЗ3ЯЗ1ЛПДГЗ+КЛГ	105	0,7	2	26	36	315
Дмитрівське	39	2	38,2	4	7	5ДЗ3ЯЗ1ЛПДГЗ+КЛГ	105	0,7	2	26	36	315
Дмитрівське	39	2	38,2		4,1	5ДЗ3ЯЗ1ЛПДГЗ+КЛГ	105	0,7	2	26	36	315

Дмитрівське	40	1	45,2	3	7,9	4Д35Я31ЛПД+ГЗ	115	0,7	2	26	40	320
Дмитрівське	40	1	45,2		7,6	4Д35Я31ЛПД+ГЗ	115	0,7	2	26	40	320
Дмитрівське	42	8	7,2			8Д31Я31ЛПД+ГЗ+КЛГ	110	0,7	2	25	40	315
Дмитрівське	42	10	8,8	1	4	6Д32Я32ЛПД+ГЗ+КЛГ	120	0,7	2	26	44	325
Дмитрівське	42	10	8,8		4,8	6Д32Я32ЛПД+ГЗ+КЛГ	120	0,7	2	26	44	325
Дмитрівське	45	4	7,5			9Д31ЛПД+ГЗ	125	0,7	2	27	48	330
Дмитрівське	56	15	9,5	1	5,5	4Д34Я32ЛПД	105	0,6	2	24	36	280
Дмитрівське	56	15	9,5		4	4Д34Я32ЛПД	105	0,6	2	24	36	280
Дмитрівське	68	8	2,7	2	0,6	7Я33ДЗ	100	0,6	2	27	36	310
Дмитрівське	68	8	2,7		1,2	7Я33ДЗ	100	0,6	2	27	36	310
Разом по лісництву 271,8 га												
Всього по філії 271,8 га												

З метою визначення причин виникнення патологічних процесів в лісових насадженнях Філії, призначення в них заходів з поліпшення санітарного стану лісів, було проведено лісопатологічне обстеження лінійним методом шляхом візуального обстеження стану дерев.

Обстеженням встановлено:

Представлені для лісопатологічного обстеження лісові насадження Філії характеризуються погіршенням санітарного стану внаслідок пошкодження дерев стовбуровими шкідниками та хворобами лісу, про що свідчать характерні симптоми та ознаки пошкодження, ураження, прояви шкідливих організмів на дереві або його частині, що впливають на здатність виконання ним життєвих функцій (фотосинтезу, всмоктування вологи та поживних речовин) та призводить до ослаблення дерев, зменшення приросту та послідуочим всиханням.

Незважаючи на проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів, загальна площа насаджень Філії з порушеною і втраченою біологічною стійкістю значно зменшилась, але не зникла зовсім.

Заплановані та відібрані в вибіркову санітарну рубку, дерева всіх листяних порід (дуб, ясен, клен, липа, акація, граб та інші) IV – VI категорії стану, з інтенсивною суховершинністю від 2/3 крони до 100%, всиханням більше половини скелетних гілок по всій висоті крони, в невеликій кількості зломи вершин, поодинокі дерева з дуговигнутими зігнутими стовбурами, з нахилом нижньої та середньої частин стовбура понад 30 градусів від вертикальної осі, з підірваною кореневою системою, з локальним відшаруванням кори та пошкодженням стовбуровими шкідниками.

Під час обстеження на відмираючих деревах листяних порід (дуб, ясен, берест, клен, липа, граб та інші), під корою, були виявлені характерні ходи для заболонників, вусачів, златок, а також на деревах дуба звичайного були виявлені поодинокі ходи – дубової двоплямистої вузкотілої златки. На ясеневих деревах всіх оглянутих лісництв поодинокі спостерігаються пошкодження стовбуровими шкідниками, при зрізанні кори на стовбурах, були виявлені характерні ходи для великого та малого ясеневих лубоїдів.). Слід відмітити, що у кварталі 30 виділ 2 на деревах ясена 4 категорії санітарного стану в комлевій частині відмічено льотні отвори стовбурових шкідників. На деревах дуба 4 категорії санітарного стану відмічено відпрацювання стовбурових шкідників (вусачів) на висоту до 10 метрів.

Стовбурові шкідники обліковуються в осередку по Філії.

Крім дерев вражених стовбуровими шкідниками, на всіх ділянках листяних насаджень захисних та рекреаційно – оздоровчих лісів спостерігаються поодинокі дерева уражені – східчастим раком, охоплені ними рани понад 2/3 периметра із заглибленням в середину (частіше в комелі), в тому числі поодинокі дерева дуба пошкоджені поперечним раком 100% по периметру стовбурів, також спостерігаються дерева з виходом плодових тіл дереворуйнівних

грибів – трутовиків на різній висоті дерев, які є збудниками стовбурових гнилей листяних деревних порід (дуб, ясен, липа, клен, граб, берест, осика та інші)

На ділянках виявлені плодові тіла трутовика справжнього, який викликає білу мармурову ядро – заболонну стовбурову гниль та трутовика несправжнього, який викликає білу ядрово-смугасту стовбурову гниль корозійного типу.

Також на ділянках будуть відібрані у вибірково санітарну рубку дерева листяних порід (акація, ясен, дуб, липа, клен та інші) поодинокі вражені некрозно – раковими хворобами: з наростами – напівкулястими напливами на стовбурах й пухлини (ракові утворення більше, ніж на 2/3 периметра) – здуттями або потовщеннями на гілках і стовбурах, з глибокими тріщинами в комлевій частині, з поодинокими зламами та розколами стовбурів. На відмираючих та повалених деревах спостерігаються під корою віялоподібні плівки, що характерно для пошкодження опеньком осіннім. Пошкоджені дерева легко вивалюються з ґрунту, ламаються та пошкоджуються стовбуровими шкідниками.

Висновок:

Таким чином, в обстежених лісових насадженнях Філії відмічається пошкодження дерев стовбуровими шкідниками: короїдами (лубоїдами, заболонниками), вусачами, златками та із враженням насадження хворобами лісу (некрозно-ракові хвороби, східчастий рак листяних порід, поодинокі поперечний рак дуба, стовбурові гнилі – викликані плодовими тілами дереворуйнівних грибів (трутовика справжній, несправжній та облямований), рак-сірянка по хвойним породам). Довготривале знаходження насаджень в такому незадовільному санітарному стані призведе до виникнення масових осередків шкідливих організмів.

Характер всихання поодинокий та груповий, ступінь всихання слабка та середня.

На момент обстеження відведення лісових ділянок у вибірково санітарну рубку не проведено.

При проведенні вибірково санітарних рубок в насадженнях Філії залишати дерева, які виконують важливі біоценологічні функції та щоб зменшення повноти насаджень не було нижче встановленого показника повноти згідно «Санітарних правил в лісах України».

Рекомендації та пропозиції:

1. В насадженнях, що втратили біологічну стійкість, пошкоджених стовбуровими шкідниками та вражених хворобами лісу, з метою недопущення розмноження та розповсюдження стовбурових шкідників та хвороб лісу у прилеглих насадженнях стовбурових шкідників та хвороб лісу, здійснити заходи з поліпшення санітарного стану лісів із застосуванням найефективніших методів та технологій відповідно до вимог встановлених «Санітарними правилами в лісах України».

2. З метою поліпшення санітарного стану лісів, обстежені насадження потребують проведення **вибіркової санітарної рубки на загальній площі 271,8 га.**

3. ДСЛП «Херсонлісозахист» рекомендує лісовій охороні Філії здійснювати моніторинг за поширенням шкідників лісу та проводити наземні біологічні заходи боротьби із шкідниками лісу, а саме розвішування гнізд для птахів. В осередках розмноження комах-камбіофагів викладати зрубані дерева, які будуть пастками для шкідників і вилучатимуться після заселення їх шкідниками (ловильні дерева). Також державній лісовій охороні необхідно провести лісопатологічне обстеження по всім сосновим насадженням Філії з метою виявлення та визначення загальної площі осередку стовбурових шкідників, у разі виявлення осередків, обов'язково занести в Книгу обліку осередків шкідників та хвороб лісу, а також надати зведену відомість по даним осередкам на ДСЛП «Херсонлісозахист».

4. Заходів з поліпшення санітарного стану лісів виконувати згідно вимог «Санітарних правил в лісах України», затверджених постановою КМУ від 27.07.1995р. №555.

Акт складений в 3-х примірниках:

1. Центрально-Західному міжрегіональному управлінню лісового та мисливського господарства
2. Філії «Чорноліське лісове господарство» ДП «Ліси України»
3. ДСЛП «Херсонлісозахист»

Додаток: фотофіксація.

Начальник відділу моніторингу стану
Лісових насаджень ДСЛП «Херсонлісозахист»

Лариса РОМАНСЬКА

Інженер ОЗЛ філії «Центральний лісовий офіс»
ДП «Ліси України»

Геннадій МИРОШНИЧЕНКО

В.о.лісничого Дмитрівського лісництва

Олександр ВОЛОСОВСЬКИЙ

Акт
лісопатологічного обстеження лісових насаджень Чорноліського надлісництва філії
«Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України», що потребують проведення заходів з
поліпшення санітарного стану лісів у I півріччі 2026 року

24.10.2025

с. Водяне

Нами, начальником відділу моніторингу стану лісових насаджень ДСЛП «Херсонлісозахист» РОМАНСЬКОЮ Ларисою, інженером охорони та захисту лісу філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» МИРОШНИЧЕНКОМ Геннадієм, лісничим Богданівського лісництва ЛАШКУЛОМ Артемом, лісничим Глинського та Золотарівського лісництва БИХКАЛО Вадимом, лісничим Знам'янського лісництва НЕЛЕЗОМ Володимиром, лісничим Онуфріївського та Дерейвського лісництва САЛОГУБ Олександром, лісничим Крилівського лісництва БЗЕНКОМ Євгеном, лісничим Олександрійського лісництва БОГДАНЕЦЬ Андрієм, в.о. лісничого Чутянського лісництва РУСІНИМ Романом, провели з 13.10.2025 по 17.10.2025 року, з 20.10.2025 по 24.10.2025 року лісопатологічне обстеження лісових насаджень Чорноліського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» (далі – Філія) з метою призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів **на загальній площі 863,4 га.**

Таксаційна характеристика обстежених ділянок відповідно до Проектів організації та розвитку лісового господарства (таксаційний опис, відомості поквартальних підсумків) 2020 року, наведена в таблиці:

Лісництво (урочище)	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Номер підвиділу	Площа, можлива для експлуатації	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів лісовпорядкування 2020 року							Категорія захисності
						склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, куб. метрів на 1 гектар	
Богданівське	119	1	28,5	3	7,2	8ДЗ1ЛПД1КЛГ+ОС	100	0,7	2	24	36	250	3
Богданівське	119	1	28,5	4	6,8	8ДЗ1ЛПД1КЛГ+ОС	100	0,7	2	24	36	250	3
Богданівське	119	1	28,5	5	6,9	8ДЗ1ЛПД1КЛГ+ОС	100	0,7	2	24	36	250	3
Богданівське	119	1	28,5		7,6	8ДЗ1ЛПД1КЛГ+ОС	100	0,7	2	24	36	250	3
Богданівське	124	14	1,3			9ДЗ1ЯЗ+КЛГ	63	0,7	1Б	28	32	380	3
Богданівське	125	11	1			8ДЗ2ЯЗ+КЛГ	63	0,8	1А	26	32	370	3
Богданівське	127	21	7,4			8ЯЗ2ДЗ+КЛГ	104	0,6	2	24	28	280	3
Богданівське	138	6	4,9			6ДЗ4ЯЗ+КЛГ	60	0,7	2	19	24	220	3
Богданівське	142	10	3,3			10ДЗ+КЛГ+АБЗ	60	0,7	1	22	32	270	3
Богданівське	147	2	6,2			9ДЗ1ЯЗЛ+ЛПД+КЛГ	57	0,7	1	20	28	230	3
Богданівське	151	6	2,3			5ДЗ4ЯЗ1ЛПД	52	0,7	1А	23	26	270	3
Богданівське	152	9	10,4	1	5,4	8ДЗ2ЯЗ+ЛПД	70	0,8	2	19	24	250	3
Богданівське	152	9	10,4		5	8ДЗ2ЯЗ+ЛПД	70	0,8	2	19	24	250	3
Богданівське	155	4	11	1	4,1	8ДЗ2ЯЗ+ЛПД	65	0,7	3	16	24	160	3
Богданівське	155	4	11		6,9	8ДЗ2ЯЗ+ЛПД	65	0,7	3	16	24	160	3
Разом по лісництву 76,3 га													
Глинське	63	7	15,6	1	7,9	7ЯЗ2ДЗ1ЛПД+ГЗ	85	0,7	2	23	32	270	3
Глинське	63	7	15,6		7,7	7ЯЗ2ДЗ1ЛПД+ГЗ	85	0,7	2	23	32	270	3
Глинське	67	16	10,2	1	5,5	4ЯЗ2ЛПД2ДЗ1КЛГ1ГЗ	80	0,7	2	24	30	270	3
Глинське	67	16	10,2		4,7	4ЯЗ2ЛПД2ДЗ1КЛГ1ГЗ	80	0,7	2	24	30	270	3
Глинське	80	3	13,2	2	6,1	7ДЗ3ЯЗ	81	0,7	3	18	30	210	3
Глинське	80	3	13,2		6,1	7ДЗ3ЯЗ	81	0,7	3	18	30	210	3
Глинське	82	1	8,5	1	4	7ЯЗ3ДЗ+ЛПД+КЛГ	65	0,7	2	21	28	230	3
Глинське	82	1	8,5		4,5	7ЯЗ3ДЗ+ЛПД+КЛГ	65	0,7	2	21	28	230	3
Глинське	85	6	13	2	7	6ДЗ2ЯЗ1ЛПД1КЛГ+ГЗ+КЛП+ТЧ+БРС	100	0,6	2	25	44	250	3
Глинське	85	6	13		5,2	6ДЗ2ЯЗ1ЛПД1КЛГ+ГЗ+КЛП+ТЧ+БРС	100	0,6	2	25	44	250	3
Разом по лісництву 58,7 га													
Деріївське	20	3	18	1	6	4ДЗ3КЛГ3КЛП	85	0,7	2	24	36	240	3
Деріївське	20	3	18	2	6	4ДЗ3КЛГ3КЛП	85	0,7	2	24	36	240	3
Деріївське	20	3	18		6	4ДЗ3КЛГ3КЛП	85	0,7	2	24	36	240	3

Деріївське	42	4	3			9АКБ1СЗ	59	0,6	1	22	24	170	2
Разом по лісництву 21,0 га													
Знам'янське	24	2	25,9		4,9	5ДЗ3ЯЗ2ЛПД+ГЗ+КЛГ	105	0,9	2	26	36	415	1
Знам'янське	33	1	28,5	2	7,3	6ДЗ2ЯЗ1ГЗ1ЛПД+КЛГ	75	0,8	1	24	28	315	1
Знам'янське	33	1	28,5		7	6ДЗ2ЯЗ1ГЗ1ЛПД+КЛГ	75	0,8	1	24	28	315	1
Знам'янське	47	1	17,1	1	7	4ДЗ6ЯЗ+ЛПД+ГЗ+КЛГ	90	0,7	1	27	32	360	1
Знам'янське	47	1	17,1	2	7	4ДЗ6ЯЗ+ЛПД+ГЗ+КЛГ	90	0,7	1	27	32	360	1
Знам'янське	47	1	17,1		3,1	4ДЗ6ЯЗ+ЛПД+ГЗ+КЛГ	90	0,7	1	27	32	360	1
Знам'янське	56	1	6,6			4ДЗ4ЯЗ2ГЗ+ЛПД	90	0,8	1	26	36	330	1
Знам'янське	57	2	6			8ДЗ2ЯЗ+ЛПД+ГЗ	100	0,7	1	27	36	340	1
Знам'янське	60	1	14,7	1	7,7	6ДЗ4ЯЗ+ЛПД+КЛГ	95	0,7	2	25	32	320	1
Знам'янське	60	1	14,7		7	6ДЗ4ЯЗ+ЛПД+КЛГ	95	0,7	2	25	32	320	1
Знам'янське	62	1	28,3	1	7,9	6ДЗ3ЯЗ1КЛГ+ЛПД+ГЗ	95	0,9	2	26	36	380	1
Знам'янське	62	1	28,3	2	7,9	6ДЗ3ЯЗ1КЛГ+ЛПД+ГЗ	95	0,9	2	26	36	380	1
Знам'янське	62	1	28,3	3	7,9	6ДЗ3ЯЗ1КЛГ+ЛПД+ГЗ	95	0,9	2	26	36	380	1
Знам'янське	62	1	28,3		4,6	6ДЗ3ЯЗ1КЛГ+ЛПД+ГЗ	95	0,9	2	26	36	380	1
Знам'янське	68	1	24,7	1	7	5ДЗ3ЯЗ2ЛПД+ГЗ+ОС	100	0,8	1	27	36	385	1
Знам'янське	68	1	24,7		7	5ДЗ3ЯЗ2ЛПД+ГЗ+ОС	100	0,8	1	27	36	385	1
Знам'янське	71	1	27,5	2	7,9	5ДЗ4ЯЗ1ГЗ+ЛПД+КЛГ	95	0,7	1	27	32	330	1
Знам'янське	71	1	27,5	3	7,9	5ДЗ4ЯЗ1ГЗ+ЛПД+КЛГ	95	0,7	1	27	32	330	1
Знам'янське	71	1	27,5		3,8	5ДЗ4ЯЗ1ГЗ+ЛПД+КЛГ	95	0,7	1	27	32	330	1
Знам'янське	72	1	17,9	1	7,9	6ДЗ3ЯЗ1ЛПД+ГЗ+КЛГ	85	0,8	1	26	30	360	1
Знам'янське	72	1	17,9	2	7	6ДЗ3ЯЗ1ЛПД+ГЗ+КЛГ	85	0,8	1	26	30	360	1
Знам'янське	72	1	17,9		3	6ДЗ3ЯЗ1ЛПД+ГЗ+КЛГ	85	0,8	1	26	30	360	1
Знам'янське	101	2	20,1	1	7,9	6ДЗ2ЯЗ1ГЗ1ЛПД+КЛГ	96	0,7	2	26	36	320	1
Знам'янське	101	2	20,1	2	7,9	6ДЗ2ЯЗ1ГЗ1ЛПД+КЛГ	96	0,7	2	26	36	320	1
Знам'янське	101	2	20,1		4,3	6ДЗ2ЯЗ1ГЗ1ЛПД+КЛГ	96	0,7	2	26	36	320	1
Знам'янське	104	6	0,2			10ЯЗ+КЛГ+ДЗ	70	0,6	1	27	30	290	1
Знам'янське	108	9	1,7			10ДЗ+ЯЗ	71	0,6	1	23	30	250	1
Знам'янське	109	5	4,4			4ДЗ6ЯЗ+ЛПД+КЛГ	76	0,7	1	26	30	310	1
Знам'янське	109	6	3,5			7ЯЗ3ДЗ+КЛГ	73	0,7	1А	27	32	320	1
Разом по лісництву 173,5 га													
Золотарівське	62	25	9,5	1	4	9АКБ1БРС+ДЗЗЛ	58	0,7	1	21	24	180	3
Золотарівське	62	25	9,5		5,5	9АКБ1БРС+ДЗЗЛ	58	0,7	1	21	24	180	3
Золотарівське	63	14	4			10АКБ+БРС+ЯЗЛ+ДЗ	56	0,7	2	18	20	150	3
Золотарівське	63	18	2,7			9ДЗ1АКБ+ЯЗЛ	56	0,7	3	14	16	140	3
Золотарівське	65	19	10,6		4,1	4ДЗ3ЯЗ1КЛГ1ЛПД1ОС+ГЗ+БРС	85	0,8	3	21	30	270	3
Золотарівське	69	1	61,7	5	9,9	6ДЗ1ГЗ1ЯЗ1БРС1КЛП	100	0,7	2	24	36	265	3
Золотарівське	69	1	61,7	6	7	6ДЗ1ГЗ1ЯЗ1БРС1КЛП	100	0,7	2	24	36	265	3
Золотарівське	69	1	61,7	7	4	6ДЗ1ГЗ1ЯЗ1БРС1КЛП	100	0,7	2	24	36	265	3
Золотарівське	71	7	5,1			9ЯЗ1ДЗ	60	0,7	2	22	28	260	3
Золотарівське	71	8	8,5	1	4	7ЯЗ3ДЗ+КЛГ+ЛПД+ГЗ+БРС	100	0,7	3	22	30	240	3
Золотарівське	71	8	8,5		4,5	7ЯЗ3ДЗ+КЛГ+ЛПД+ГЗ+БРС	100	0,7	3	22	30	240	3
Золотарівське	74	9	11	1	4	9ЯЗ1ДЗ	60	0,7	2	22	26	250	3
Золотарівське	74	9	11		7	9ЯЗ1ДЗ	60	0,7	2	22	26	250	3
Разом по лісництву 65,8 га													
Крилівське	63	9	3,3			10ДЗ	91	0,7	3	20	26	230	3
Крилівське	63	13	1,4			10ДЗ+БРС	91	0,6	3	22	26	230	3
Крилівське	68	11	29,6	1	7,9	7ЯЗ2ДЗ1КЛГ	75	0,7	2	22	28	250	3
Крилівське	68	11	29,6	2	7,9	7ЯЗ2ДЗ1КЛГ	75	0,7	2	22	28	250	3
Крилівське	68	11	29,6	3	7,9	7ЯЗ2ДЗ1КЛГ	75	0,7	2	22	28	250	3
Крилівське	68	11	29,6		5,9	7ЯЗ2ДЗ1КЛГ	75	0,7	2	22	28	250	3
Крилівське	70	2	1,1			10ДЗ	88	0,6	2	24	30	280	2
Крилівське	70	6	1,8			7ДЗ2ЛПД1КЛГ	70	0,6	2	23	30	210	2
Крилівське	70	17	3,9			7ЯЗ3ДЗ	90	0,6	3	20	26	180	2
Крилівське	71	14	4			8ЯЗ2ДЗ	120	0,7	3	24	23	310	2
Крилівське	71	23	8,1			7ЯЗ2ДЗ1КЛП	115	0,6	3	22	32	230	2
Разом по лісництву 53,2 га													
Олександрійське	7	3	2,4			6ЯЗ2КЛП1КЛГ1ЛПД	70	0,7	2	24	32	300	2
Олександрійське	8	1	4,3			9ДЗ1КЛП	75	0,7	3	20	32	200	2
Олександрійське	18	2	5,4			9ЯЗ1ДЗ	85	0,7	2	23	28	260	2
Олександрійське	19	8	2,7			8ДЗ2ЯЗ+ЛПД+ГЗ+КЛП	100	0,7	2	25	32	290	2
Олександрійське	26	9	1,6			4ДЗ6ЯЗ+АКБ	86	0,7	2	22	32	270	3

Олександрійське	31	11	6,5			7Я33ДЗ+ГЗ	95	0,7	2	25	32	280	2
Олександрійське	31	12	1,8			6Д33ЯЗ1ЛПД	95	0,7	2	24	36	270	2
Олександрійське	31	13	3,1			4Д36ЯЗ+КЛГ	95	0,7	2	24	32	275	2
Олександрійське	38	14	5,6			4КЛП2КЛГ2Д32ЛПД+ЯЗ	70	0,7	2	23	32	255	3
Олександрійське	38	15	1,7			5Д32ЯЗ2КЛП1КЛГ+ЛПД	95	0,7	3	20	36	250	3
Олександрійське	104	3	2,2			8Я32ДЗ+АКБ	65	0,7	3	19	28	200	2
Олександрійське	104	5	3			8Я31Д31КЛП+ЛПД	85	0,7	2	24	44	270	2
Олександрійське	104	19	3			8Я32ДЗ+КЛП+ЛПД	85	0,7	2	24	40	270	2
Олександрійське	104	20	3			8Я32ДЗ	85	0,7	2	24	40	270	2
Олександрійське	107	4	14	1	7	10ДЗ	70	0,7	3	19	28	180	3
Олександрійське	107	4	14		7	10ДЗ	70	0,7	3	19	28	180	3
Олександрійське	110	7	4,5			9Д31ЯЗ	75	0,7	3	17	28	190	2
Олександрійське	122	2	19,8	1	7	10ЯЗ+БРС+ДЗ	65	0,7	3	19	28	180	3
Олександрійське	122	2	19,8	2	7	10ЯЗ+БРС+ДЗ	65	0,7	3	19	28	190	3
Олександрійське	122	2	19,8		5,8	10ЯЗ+БРС+ДЗ	65	0,7	3	19	28	190	3
Олександрійське	122	3	4,5			10АКБ	67	0,7	2	20	28	190	3
Разом по лісництву 89,1 га													
Онуфріївське	1	3	6,1			7Д31ЯЗ1КЛГ1БРС+АКБ	70	0,7	2	20	28	225	3
Онуфріївське	2	2	4,4			8Д32ЛПД+ОС	100	0,7	2	25	40	270	3
Онуфріївське	3	21	7,7			9Д31ЛПД+КЛГ	95	0,6	3	20	36	180	3
Онуфріївське	21	8	3,9			10ДЗ	88	0,7	2	24	32	300	3
Онуфріївське	25	3	16,9	1	7,9	6Д32ЛПД2КЛГ	100	0,7	2	24	36	270	3
Онуфріївське	25	3	16,9	2	6	6Д32ЛПД2КЛГ	100	0,7	2	24	36	270	3
Онуфріївське	25	3	16,9		3	6Д32ЛПД2КЛГ	100	0,7	2	24	36	270	3
Онуфріївське	28	4	9,1	1	6	5Я33Д31ЛПД1КЛП	65	0,7	2	21	28	230	3
Онуфріївське	28	4	9,1		3,1	5Я33Д31ЛПД1КЛП	65	0,7	2	21	28	230	3
Онуфріївське	28	6	1,9			8Д32КЛГ	88	0,7	2	22	28	270	3
Онуфріївське	45	3	1,5			8Д31КЛП1ЯЗ	105	0,7	2	24	36	290	3
Онуфріївське	54	1	9,3	1	4	7Д33ЯЗ	90	0,7	2	24	32	270	3
Онуфріївське	54	1	9,3		5	7Д33ЯЗ	90	0,7	2	24	32	270	3
Онуфріївське	55	2	13	1	4	5Д35ЯЗ	100	0,7	2	24	32	300	3
Онуфріївське	55	2	13	2	4	5Д35ЯЗ	100	0,7	2	24	32	300	3
Онуфріївське	55	2	13		5	5Д35ЯЗ	100	0,7	2	24	32	300	3
Онуфріївське	56	2	2,2			8Д32ЯЗ	70	0,7	2	19	28	220	3
Онуфріївське	58	3	7,8			8Д32ЯЗ	78	0,7	2	23	32	295	3
Онуфріївське	62	5	1,6			10ДЗ	73	0,7	2	20	28	235	3
Онуфріївське	62	6	1			9Д31КЛГ	58	0,7	2	18	20	210	3
Онуфріївське	64	1	1,9			4Д35ЯЗ1АКБ+ГЛЗ	76	0,7	1	23	28	300	3
Онуфріївське	64	14	5,8			9Д31КЛГ	110	0,7	3	24	36	270	3
Онуфріївське	67	3	5,6			5Д35ЯЗ	105	0,7	2	24	32	300	3
Онуфріївське	82	3	3			7Я33ДЗ	85	0,7	2	24	28	290	3
Онуфріївське	82	5	3			7Я33ДЗ	85	0,7	2	24	28	290	3
Онуфріївське	82	6	3,1			7Я33ДЗ	85	0,7	2	24	28	290	3
Онуфріївське	83	1	2,1			7Я33ДЗ	75	0,7	2	23	28	270	3
Онуфріївське	85	5	3,1			8Я32ДЗ	75	0,7	1	24	28	290	3
Онуфріївське	89	2	3,6			4Д36ЯЗ	90	0,7	2	23	32	290	3
Онуфріївське	91	4	3,3			4Д36ЯЗ	90	0,7	3	23	32	280	3
Онуфріївське	100	2	6,2			6Д34ЯЗ	85	0,7	3	21	28	250	3
Онуфріївське	129	19	5,5			10ДЗ	57	0,7	2	18	28	200	3
Онуфріївське	129	21	4,9			10ДЗ	57	0,7	2	18	28	200	3
Онуфріївське	133	6	31,8	1	7,7	6Д31КЛП1БРС1КЛГ1ЯЗ	85	0,7	2	24	36	275	3
Онуфріївське	133	6	31,8	2	7,9	6Д31КЛП1БРС1КЛГ1ЯЗ	85	0,7	2	24	36	275	3
Онуфріївське	133	6	31,8	3	7,9	6Д31КЛП1БРС1КЛГ1ЯЗ	85	0,7	2	24	36	275	3
Онуфріївське	133	6	31,8	4	4,5	6Д31КЛП1БРС1КЛГ1ЯЗ	85	0,7	2	24	36	275	3
Онуфріївське	133	6	31,8		3,8	6Д31КЛП1БРС1КЛГ1ЯЗ	85	0,7	2	24	36	275	3
Онуфріївське	143	5	9,1	1	4,6	7Д32КЛГ1ЛПД	75	0,7	2	23	32	240	3
Онуфріївське	143	5	9,1		4,5	7Д32КЛГ1ЛПД	75	0,7	2	23	32	240	3
Онуфріївське	161	1	2,9			6Д32ЯЗ1АКБ1БРС	66	0,7	2	20	26	235	3
Разом по лісництву 176,4 га													
Чутянське	13	4	2,7			6Д32ЯЗ2ЛПД+ГЗ	120	0,8	1	30	48	415	1
Чутянське	23	7	8	1	4	7Д31ЛПД1КЛГ1ГЗ+ЯЗ+БРС	110	0,8	2	28	44	380	1
Чутянське	23	7	8		4	7Д31ЛПД1КЛГ1ГЗ+ЯЗ+БРС	110	0,8	2	28	44	380	1
Чутянське	23	9	5,1			5Д31Г32ЯЗ1КЛГ1ЛПД	105	0,7	1	28	44	350	1

Чутянське	26	3	7,5			10ДЗ+ЛПД+ГЗ+КЛП+ЯЗ+КЛГ	135	0,7	2	28	48	335	1
Чутянське	29	2	16,2	1	7,9	8ДЗ2ЛПД+КЛГ+ЯЗ+ГЗ	115	0,8	2	28	44	375	1
Чутянське	29	2	16,2	2	5,2	8ДЗ2ЛПД+КЛГ+ЯЗ+ГЗ	115	0,8	2	28	44	375	1
Чутянське	29	2	16,2		3,1	8ДЗ2ЛПД+КЛГ+ЯЗ+ГЗ	115	0,8	2	28	44	375	1
Чутянське	30	2	10	1	5	7ДЗ2ЛПД1ЯЗ	130	0,8	1	30	52	410	1
Чутянське	30	2	10		5	7ДЗ2ЛПД1ЯЗ	130	0,8	1	30	52	410	1
Чутянське	34	7	7,2			7ДЗ1ЛПД1КЛГ1ГЗ+ЯЗ	135	0,8	1	30	52	435	1
Чутянське	34	8	5,1			6ДЗ2ЛПД1ГЗ1КЛГ	140	0,8	1	30	52	430	1
Чутянське	36	5	39,2	1	7,9	5ДЗ4ЯЗ1ЛПД+ГЗ+КЛГ	125	0,7	1	30	52	390	1
Чутянське	36	5	39,2	2	7,9	5ДЗ4ЯЗ1ЛПД+ГЗ+КЛГ	125	0,7	1	30	52	390	1
Чутянське	36	5	39,2	3	7,9	5ДЗ4ЯЗ1ЛПД+ГЗ+КЛГ	125	0,7	1	30	52	390	1
Чутянське	36	5	39,2	4	7,9	5ДЗ4ЯЗ1ЛПД+ГЗ+КЛГ	125	0,7	1	30	52	390	1
Чутянське	36	5	39,2		7,6	5ДЗ4ЯЗ1ЛПД+ГЗ+КЛГ	125	0,7	1	30	52	390	1
Чутянське	41	1	52,3	3	4	7ДЗ2ЯЗ1ЛПД+ГЗ+КЛГ	105	0,7	1	29	44	370	1
Чутянське	41	1	52,3	4	4	7ДЗ2ЯЗ1ЛПД+ГЗ+КЛГ	105	0,7	1	29	44	370	1
Чутянське	41	1	52,3	5	4	7ДЗ2ЯЗ1ЛПД+ГЗ+КЛГ	105	0,7	1	29	44	370	1
Чутянське	41	1	52,3		7,9	7ДЗ2ЯЗ1ЛПД+ГЗ+КЛГ	105	0,7	1	29	44	370	1
Чутянське	47	2	2,4			7ЯЗ2ДЗ1КЛГ	80	0,8	1	26	32	340	1
Чутянське	69	4	6,5			6ДЗ2ЯЗ1ГЗ1ЛПД+КЛГ	100	0,7	2	26	44	285	1
Чутянське	69	9	14	1	7	7ДЗ2ЯЗ1ГЗ+ЛПД+КЛП+КЛГ	140	0,7	2	28	52	320	1
Чутянське	69	9	14		7	7ДЗ2ЯЗ1ГЗ+ЛПД+КЛП+КЛГ	140	0,7	2	28	52	320	1
Чутянське	69	13	5,6			7ДЗ3ЯЗ8ЛПД+ГЗ+КЛГ	135	0,7	2	27	52	325	1
Разом по лісництву 149,4 га													
Всього по філії 863,4 га													

З метою визначення причин виникнення патологічних процесів в лісових насадженнях Філії, призначення в них заходів з поліпшення санітарного стану лісів, було проведено лісопатологічне обстеження лінійним методом шляхом візуального обстеження стану дерев.

Обстеженням встановлено:

Представлені для лісопатологічного обстеження лісові насадження Філії характеризуються погіршенням санітарного стану внаслідок пошкодження дерев стовбуровими шкідниками та хворобами лісу, про що свідчать характерні симптоми та ознаки пошкодження, ураження, прояви шкідливих організмів на дереві або його частині, що впливають на здатність виконання ним життєвих функцій (фотосинтезу, всмоктування вологи та поживних речовин) та призводить до ослаблення дерев, зменшення приросту та послідуочим всиханням.

Незважаючи на проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів, загальна площа насаджень Філії з порушеною і втраченою біологічною стійкістю значно зменшилась, але не зникла зовсім.

Заплановані та відібрані в вибірку санітарну рубку, дерева всіх інших листяних порід (дуб, ясен, клен, липа, акація, граб та інші) IV – VI категорії стану, з інтенсивною суховершинністю від 2/3 крони до 100%, всиханням більше половини скелетних гілок по всій висоті крони, в невеликій кількості зломи вершин, поодинокі дерева з дуго вигнутими зігнутими стовбурами, з нахилом нижньої та середньої частин стовбура понад 30 градусів від вертикальної осі, з підірваною кореневою системою, з локальним відшаруванням кори та пошкодженням стовбуровими шкідниками.

Під час обстеження на відмираючих деревах листяних порід (дуб, ясен, берест, клен, липа, граб та інші), абсолютно по всіх лісництвах, під корою, були виявлені характерні ходи для заболонників, вусачів, златок, а також на деревах дуба звичайного були виявлені поодинокі ходи – дубової двоплямистої вузкотілої златки. На ясеневих деревах всіх оглянутих лісництв поодинокі спостерігаються пошкодження стовбуровими шкідниками, при зрізанні кори на стовбурах, були виявлені характерні ходи для великого та малого ясеневих лубодідів. Стовбурові шкідники обліковуються в осередку по Філії.

Крім дерев вражених стовбуровими шкідниками, на всіх ділянках листяних насаджень захисних та рекреаційно – оздоровчих лісів спостерігаються поодинокі дерева уражені – східчастим раком, охоплені ними рани понад 2/3 периметра із заглибленням в середину (частіше в комелі), в тому числі

Крім дерев вражених стовбуровими шкідниками, на всіх ділянках листяних насаджень захисних та рекреаційно – оздоровчих лісів спостерігаються поодинокі дерева уражені – східчастим раком, охоплені ними рани понад 2/3 периметра із заглибленням в середину (частіше в комелі), в тому числі поодинокі дерева дуба пошкоджені поперечним раком 100% по периметру стовбурів, також спостерігаються дерева з виходом плодових тіл дереворуйнівних грибів – трутовиків на різній висоті дерев, які є збудниками стовбурових гнилей листяних деревних порід (дуб, ясен, липа, клен, граб, берест, осика та інші). В насадженнях також відмічається ураження опеньком осіннім (на хворих відмираючих деревах під корою стовбурів помітні білі віялоподібні плівки, що характерно для ураження опеньком осіннім). Дерев пошкоджені опеньком легко ламаються, вивалюються та заселяються стовбуровими шкідниками.

На ділянках виявлені плодові тіла трутовика справжнього, який викликає білу мармурову ядро – заболонну стовбурову гниль та трутовика несправжнього, який викликає білу ядрово-смугасту стовбурову гниль корозійного типу.

Також на ділянках будуть відібрані у вибіркочу санітарну рубку дерева листяних порід (акація, ясен, дуб, липа, клен та інші) поодинокі вражені некрозно – раковими хворобами: з наростами – напівкулястими напливами на стовбурах й пухлини (ракові утворення більше, ніж на 2/3 периметра) – здуттями або потовщеннями на гілках і стовбурах, з глибокими тріщинами в комлевій частині, з поодинокими зламами та розколами стовбурів.

Висновок:

Таким чином, в обстежених лісових насадженнях Філії відмічається пошкодження дерев стовбуровими шкідниками: короїдами (лубоїдами, заболонниками), вусачами, златками та із враженням насаджень хворобами лісу (некрозно-ракові хвороби, східчастий рак листяних порід, поодинокі поперечний рак дуба, стовбурові гнилі – викликанні плодовими тілами дереворуйнівних грибів (трутовики справжній, несправжній та облямований), рак-сірянка по хвойним породам). Довготривале знаходження насаджень в такому незадовільному санітарному стані призведе до виникнення масових осередків шкідливих організмів.

Характер всихання поодинокий та груповий, ступінь всихання слабка та середня.

На момент обстеження відведення лісових ділянок у вибіркочу санітарну рубку не проведено.

При проведенні вибіркочих санітарних рубок в насадженнях Філії залишати дерева, які виконують важливі біоценологічні функції та щоб зменшення повноти насаджень не було нижче встановленого показника повноти згідно «Санітарних правил в лісах України».

Рекомендації та пропозиції:

1. В насадженнях, що втратили біологічну стійкість, пошкоджених стовбуровими шкідниками та вражених хворобами лісу, з метою недопущення розмноження та розповсюдження стовбурових шкідників та хвороб лісу у прилеглих насадженнях стовбурових шкідників та хвороб лісу, здійснити заходи з поліпшення санітарного стану лісів із застосуванням найефективніших методів та технологій відповідно до вимог встановлених «Санітарними правилами в лісах України».

2. З метою поліпшення санітарного стану лісів, обстежені насадження потребують проведення **вибіркової санітарної рубки на загальній площі 863,4 га.**

3. ДСЛП «Херсонлісозахист» рекомендує лісовій охороні Філії здійснювати моніторинг за поширенням шкідників лісу та проводити наземні біологічні заходи боротьби із шкідниками лісу, а саме розвішування гнізд для птахів. В осередках розмноження комах-

камбіофагів викладати зрубані дерева, які будуть пастками для шкідників і вилучатимуться після заселення їх шкідниками (ловильні дерева). Також державній лісовій охороні необхідно провести лісопатологічне обстеження по всім сосновим насадженням Філії з метою виявлення та визначення загальної площі осередку стовбурових шкідників, у разі виявлення осередків, обов'язково занести в Книгу обліку осередків шкідників та хвороб лісу, а також надати зведену відомість по даним осередкам на ДСЛП «Херсонлісозахист».

4. Заходів з поліпшення санітарного стану лісів виконувати згідно вимог «Санітарних правил в лісах України», затверджених постановою КМУ від 27.07.1995р. №555.

Акт складений в 3-х примірниках:

1. Центрально-Західному міжрегіональному управлінню лісового та мисливського господарства
2. Філії «Чорноліське лісове господарство» ДП «Ліси України»
3. ДСЛП «Херсонлісозахист»

Додаток: фотофіксація.

Начальник відділу моніторингу стану лісових насаджень ДСЛП «Херсонлісозахист»

Лариса РОМАНСЬКА

Інженер охорони та захисту лісу філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України»

Геннадій МИРОШНИЧЕНКО

Лісничий Богданівського лісництва

Артем ЛАШКУЛ

Лісничий Глинського та Золотарівського лісництва

Вадим БИХКАЛО

лісничий Знам'янського лісництва

Володимир НЕЛЕЗ

Лісничий Онуфріївського та Дерейвського лісництва

Олександр САЛОГУБ

Лісничий Крилівського лісництва

Євген БЗЕНКО

Лісничий Олександрійського лісництва

Андрій БОГДАНЕЦЬ

в.о. лісничого Чутянського лісництва

Роман РУСІН

Акт

лісопатологічного обстеження лісових насаджень Чорноліського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України», що потребують проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів у 2025-I кварталі 2026 року

02.10.2025р.

с. Водяне

Нами, начальником відділу моніторингу стану лісових насаджень ДСЛП «Херсонлісозахист» РОМАНСЬКОЮ Ларисою, помічником начальника Чорноліського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» ЯЦЕНКОМ Олегом, інженером охорони і захисту лісу філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» МИРОШНИЧЕНКОМ Генадієм, лісничим Глинського та Золотарівського лісництва БИХКАЛО Вадимом, помічником лісничого Онуфріївського та Дерейвського лісництва ЯВТУШЕНКО Олександром, лісничим Олександрійського лісництва БОГДАНЕЦЬ Андрієм, провели 02.10.2025 року лісопатологічне обстеження лісових насаджень Чорноліського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» (далі – Надлісництво) з метою призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів на загальній площі **58,5 га**.

Таксаційна характеристика обстежених ділянок відповідно до Проектів організації та розвитку лісового господарства (таксаційний опис, відомості поквартальних підсумків) 2020 року, наведена в таблиці:

Лісництво (урочище)	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Номер підвиділу	Площа, можлива для експлуатації	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів лісовпорядкування 2020 року							Категорія захисності
						склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, куб. метрів на 1 гектар	
Глинське	64	15	31,2	1	4	8АКБ(57)2АКБ(35)+ДЗ	57	0,7	ІА	23	32	190	3
Глинське	64	15	31,2	2	4	8АКБ(57)2АКБ(35)+ДЗ	57	0,7	ІА	23	32	190	3
Глинське	64	15	31,2	3	4	8АКБ(57)2АКБ(35)+ДЗ	57	0,7	ІА	23	32	190	3
Глинське	64	15	31,2	4	4	8АКБ(57)2АКБ(35)+ДЗ	57	0,7	ІА	23	32	190	3
Глинське	64	15	31,2	5	4	8АКБ(57)2АКБ(35)+ДЗ	57	0,7	ІА	23	32	190	3
Глинське	64	15	31,2	6	4	8АКБ(57)2АКБ(35)+ДЗ	57	0,7	ІА	23	32	190	3
Глинське	64	15	31,2		7,2	8АКБ(57)2АКБ(35)+ДЗ	57	0,7	ІА	23	32	190	3
Всього:			31,2		31,2								
Деріївське	41	14	4,2		4,2	10СЗ	57	0,9	ІА	23	28	445	2
Деріївське	46	4	9,8	1	4	10СЗ	50	0,7	І	20	26	285	2
Деріївське	46	4	9,8		5,8	10СЗ	50	0,7	І	20	26	285	2
Деріївське	46	14	8,3	1	4	10СЗ	58	0,6	І	22	26	280	2
Деріївське	46	14	8,3		4,3	10СЗ	58	0,6	І	22	26	280	2
Всього:			22,3		22,3								
Олександрійське	18	9	2,3		2,3	9ЯЗ1ДЗ	75	0,7	ІІ	22	26	240	2
Олександрійське	18	10	2,7		2,7	9ЯЗ1ДЗ	100	0,7	ІІ	25	28	290	2
Всього			5		5								
Разом ВСР:			58,5		58,5								

З метою визначення причин виникнення патологічних процесів в лісових насадженнях Надлісництва, призначення в них заходів з поліпшення санітарного стану лісів, а саме вибіркового санітарного рубок було проведено лісопатологічне обстеження лінійним методом шляхом візуального обстеження стану дерев.

Обстеженням встановлено:

Представлені для лісопатологічного обстеження лісові насадження Надлісництва характеризуються погіршенням санітарного стану внаслідок пошкодження дерев стовбуровими

шкідниками та хворобами лісу, про що свідчать характерні симптоми та ознаки пошкодження, ураження, прояви шкідливих організмів на дереві або його частині, що впливають на здатність виконання ним життєвих функцій (фотосинтезу, всмоктування вологи та поживних речовин) та призводить до ослаблення дерев, зменшення приросту та послідовним всиханням. Також значну роль в погіршенні санітарного стану насаджень зіграло погіршення комплексу екологічно – кліматичних факторів (аномально висока весняно – осіння температура повітря - засуха, зниження рівня ґрунтових вод, вітровал, бурелом), що призвели до ряду послідовних негативних змін у лісових екосистемах, викликаючи повне або часткове порушення біологічної стійкості насаджень

Незважаючи на проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів, загальна площа насаджень Надлісництва з порушеною і втраченою біологічною стійкістю значно зменшилась, але не зникла зовсім.

Заплановані та відібрані в вибіркочу санітарну рубку, дерева всіх листяних порід (дуб, ясен, акація та інші) IV – VI категорії стану, з інтенсивною суховершинністю від 2/3 крони до 100%, всиханням більше половини скелетних гілок по всій висоті крони, в невеликій кількості зломи вершин, поодинокі дерева з дуго вигнутими зігнутими стовбурами, з нахилом нижньої та середньої частин стовбура понад 30 градусів від вертикальної осі, з підірваною кореневою системою, з локальним відшаруванням кори та пошкодженням стовбуровими шкідниками.

Слід зауважити, що на ясеневих ділянках Олександрійського лісництва (квартал 18 виділ 9 та квартал 18 виділ 10) у рубку відібрані дерева тільки із сухим та відсутнім листям на деревах: V - VI категорії санітарного стану та вітровальні сухостійні дерева й злами.

Під час обстеження на відмираючих деревах листяних порід (дуб, ясен, акація та інші). абсолютно по всіх лісництвах, під корою, були виявлені характерні ходи для заболонників, вусачів, златок, а також на деревах дуба звичайного були виявлені поодинокі ходи – дубової двоплямистої вузкотілої златки. На ясеневих деревах поодинокі спостерігаються пошкодження стовбуровими шкідниками, при зрізанні кори на стовбурах, були виявлені характерні ходи для великого та малого ясеневих лубоїдів.

Крім дерев вражених стовбуровими шкідниками, на всіх ділянках листяних насаджень захисних та рекреаційно – оздоровчих лісів спостерігаються поодинокі дерева уражені – східчастим раком, охоплені ними рани понад 2/3 периметра із заглибленням в середину (частіше в комелі), в тому числі поодинокі дерева дуба пошкоджені поперечним раком 100% по периметру стовбурів, також спостерігаються дерева з виходом плодкових тіл дереворуйнівних грибів – трутовиків на різній висоті дерев, які є збудниками стовбурових гнилей листяних деревних порід (дуб, ясен, акація та інші).

На ділянках виявлені плодові тіла трутовика справжнього, який викликає білу мармурову ядрово – заболонну стовбурову гниль та трутовика несправжнього, який викликає білу ядрово-смугасту стовбурову гниль корозійного типу.

Також на ділянках будуть відібрані у вибіркочу санітарну рубку дерева листяних порід (акація, ясен, дуб та інші) поодинокі вражені некрозно – раковими хворобами: з наростами – напівкулястими напливами на стовбурах й пухлини (ракові утворення більше, ніж на 2/3 периметра) – здуттями або потовщеннями на гілках і стовбурах, з глибокими тріщинами в комлевій частині, з поодинокими зламами та розколами стовбурів.

В Деріївському лісництві квартал 41 виділ 14, квартал 46 виділ 4, квартал 46 виділ 14– було оглянуте хвойне насадження. У зазначеному лісництві наявні дерева сосни IV – VI категорії стану: свіжі сухостійні, відмираючі, суховершинні більше половини довжини крони, взагалі з відсутнім верхом, з тріщинами в комелі, відсталі в рості, з механічними пошкодженнями корневих лап або стовбурів розміром не менш як 2/3 периметра, поодинокі

дерева з підірваною кореневою системою, з дуго вигнутими зігнутими стовбурами та поодинокі завислі дерева, з локальним відшаруванням кори на різній висоті стовбурів, дані дерева пошкоджені стовбуровими шкідниками, а саме вусачами (рагієм ребристим, комлевим коротковусим), златками, поодинокі короїдами (лубоїдами).

По хвойному насадженню Деріївського лісництва на поодиноких деревах сосни звичайної було виявлено пошкодження з ранами раку-сірянки (смоляний рак), розташовані в середній і верхній частині стовбурів під кронами, що призвело до сильного ослаблення дерев, на яких спостерігається зрідження крони із жовто – зеленою та червоною глицею, суховершинність, відсутність приростів, кора на ранах відшаровується.

Також вказані насадження пошкоджені пожежею минулих років. Висота нагару до 3-х метрів.

Ділянки Деріївського лісництва у кварталі 41 виділ 14 та кварталі 46 виділ 14 відсутні в матеріалах інвентаризації. **Дані ділянки занести в Книгу обліку осередків шкідників та хвороб лісу, як осередок комплексу стовбурових шкідників (малий та великий соснові лубоїди, вусачі).**

Висновок:

Таким чином, в обстежених лісових насадженнях Надлісництва відмічається пошкодження дерев стовбуровими шкідниками: короїдами (лубоїдами, заболонниками), вусачами, златками та із враженням насадження хворобами лісу (некротно-ракові хвороби, східчастий рак листяних порід, поодинокі поперечний рак дуба, стовбурові гнилі – викликані плодовими тілами дереворуйнівних грибів (трутовики справжній, несправжній та облямований), рак-сірянка по хвойним породам). Довготривале знаходження насаджень в такому незадовільному санітарному стані призведе до виникнення масових осередків шкідливих організмів.

Характер всихання поодинокий та груповий, ступінь всихання слабка та середня.

При проведенні вибіркової санітарної рубки в насадженнях Надлісництва залишати дерева, які виконують важливі біоценологічні функції та щоб зменшення повноти насаджень не було нижче встановленого показника повноти згідно «Санітарних правил в лісах України».

Рекомендації та пропозиції:

1. В насадженнях, що втратили біологічну стійкість, пошкоджених стовбуровими шкідниками та вражених хворобами лісу, з метою недопущення розмноження та розповсюдження стовбурових шкідників та хвороб лісу у прилеглих насадженнях стовбурових шкідників та хвороб лісу, здійснити заходи з поліпшення санітарного стану лісів із застосуванням найефективніших методів та технологій відповідно до вимог встановлених «Санітарними правилами в лісах України».

2. З метою поліпшення санітарного стану лісів, обстежені насадження потребують проведення **вибіркової санітарної рубки на загальній площі 58,5 га.**

3. ДСЛП «Херсонлісозахист» рекомендує лісовій охороні Надлісництва здійснювати моніторинг за поширенням шкідників лісу та проводити наземні біологічні заходи боротьби із шкідниками лісу, а саме розвішування гнізд для птахів. В осередках розмноження комах-камбіофагів викладати зрубані дерева, які будуть пастками для шкідників і вилучатимуться після заселення їх шкідниками (ловильні дерева).

4. Заходи з поліпшення санітарного стану лісів виконувати згідно вимог «Санітарних правил в лісах України», затверджених постановою КМУ від 27.07.1995р. №555.

Акт складений в 3-х примірниках:

1. Центрально-Західному міжрегіональному управлінню лісового та мисливського господарства
 2. Чорноліському надлісництву філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України»
 3. ДСЛП «Херсонлісозахист»
- Додаток: фотофіксація.

Начальник відділу моніторингу стану
лісових насаджень ДСЛП «Херсонлісозахист»

Лариса РОМАНСЬКА

Помічник начальника Чорноліського надлісництва
філії «Центральний лісовий офіс»
ДП «Ліси України»

Олег ЯЦЕНКО

Помічник лісничого Онуфріївського
та Деріївського лісництва

Олександр ЯВТУШЕНКО

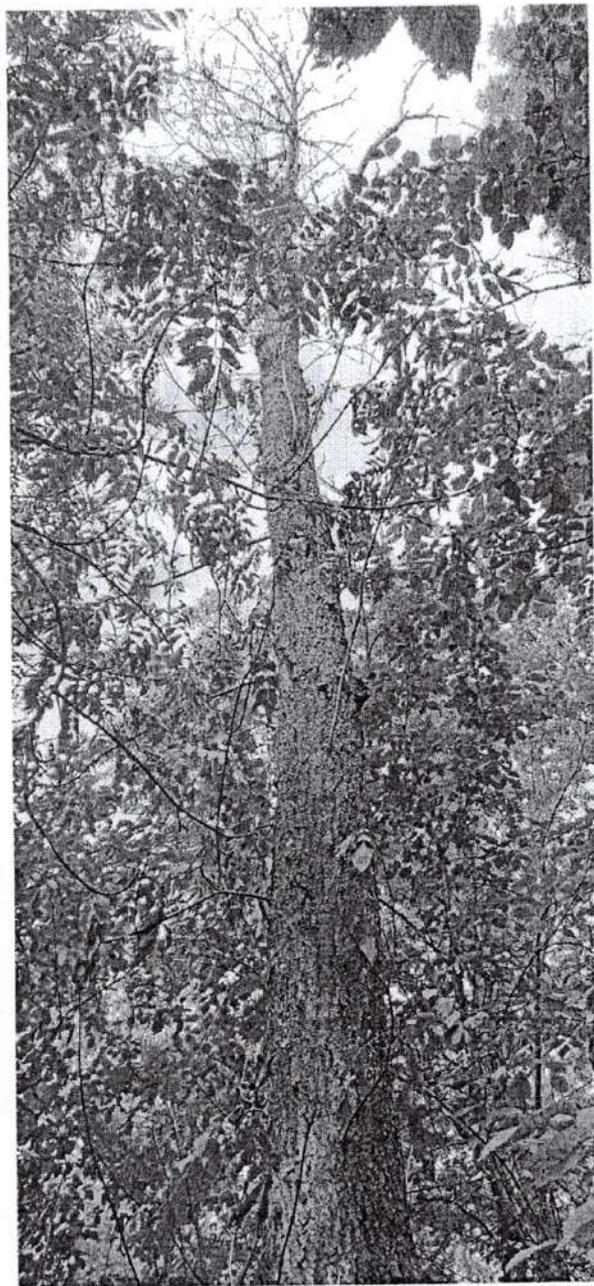
Лісничий Глинського та Золотарівського лісництва

Вадим БИХКАЛО

Лісничий Олександрійського лісництва

Андрій БОГДАНЕЦЬ

Фотофіксація до акту від 02.10.2025 по Чорноліському надлісництву

Олександрійське л-во кв.18 вид.10

Деріївське лісництво кв.41 вид.14

Глинське л-во кв.64 вид.15